

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת חוה אתי עטייה

פ/25/6258

הצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (תיקון – ועדת חריגים להכרה בנספה), התשפ"ו–2025

1. הוספת סעיף 23א. בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י–1950¹, אחרי סעיף 23 יבוא:

23א. (א) שר הביטחון יקים ועדת חריגים, שתהיה מוסמכת להכיר, במקרים חריגים, באדם כנספה אף אם לא נתקיימו בו התנאים שבהגדרה "נספה" ובלבד שהוכח בפניה כי המוות נגרם עקב השירות.

(ב) שר הביטחון יקבע בתקנות את הרכב הוועדה האמורה בסעיף קטן (א), את דרכי פעולתה ואת אמות המידה להחלטת הוועדה לפי אותו סעיף קטן.

דברי הסבר

חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י–1950 (להלן – החוק), מסדיר את המעטפת לה זכאים בני המשפחה של חייל שנספה במערכה. החוק מכיר כ"נספה" בחייל או חייל משוחרר שמת כתוצאה מחבלה או מחלה – לרבות מחלה נפשית והפרעה בתר-חבלתית (פוסט-טראומה) – ובלבד שאותה חבלה או מחלה אירעו בתקופת שירותו ועקב שירותו.

בשנים האחרונות, חלה עלייה במספר מקרי האובדנות בקרב חיילי צבא הגנה לישראל בשירות סדיר ובשירות מילואים, כתוצאה מחשיפה למצבי לחימה קשים ושירות אינטנסיבי. במקרים רבים, תסמיני הפגיעה הנפשית מתפתחים ומתגלים רק לאחר סיום השירות הצבאי ולא במהלכו, מה שעלול להקשות על הוכחת התנאים להכרה כ"נספה" ועל מתן סיוע לבני המשפחה לפי החוק.

תיקון זה נועד לתת מענה למשפחות של חיילים ואנשי שירות הביטחון אשר נפטרו כתוצאה מפגיעה

¹ ס"ח התש"י, עמ' 162.

נפשית או פוסט טראומה שנגרמו להם עקב שירותם הביטחוני, אך לא התקיים בהם התנאי של התפתחות הפגיעה במהלך השירות והם נותרו ללא מעטפת סיוע.

לפיכך, מוצע להקים ועדת חריגים שתהיה מוסמכת להכיר באדם כנספה אף אם לא נתקיימו לגביו כל התנאים הקבועים בחוק, ובלבד שהוכח בפניה כי מותו נגרם בעקבות שירותו הצבאי. כמו כן, מוצע לקבוע כי שר הביטחון יקבע בתקנות את הרכב הוועדה, דרכי פעולתה ואת אמות המידה להחלטתה.

כך, גם משפחתו של מי שפציעתו הנפשית הובילה חלילה למותו, גם אם תסמינייה לא התפתחו בשעה שהיה בשירות פעיל, תוכל לקבל מענה וסיוע לפי החוק.

הצעה זו משקפת את אחריותה של מדינת ישראל כלפי כל חייל, מתוך הכרה בהשלכות האפשריות של שירות ביטחוני על בריאות הנפש.

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת קארין אלהרר (פ/6203/25).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ב בחשוון התשפ"ו (03.11.2025)